

MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ*

Dr.Jale Deniz**

Giriş

Toplumdaki çeşitli grupların ortak özelliklerini tanımak, o toplumun bütünlüğü, potansiyeli ve değişim yönü hakkında fikir alma açısından gereklidir. Bireylerin kişilik özelliklerinin belirlenmesi, onların kendilerini tanıyabilmeleri, geleceklarine yön verebilmeleri, mutlu, doyumlu ve başarılı olabilmelerini sağlar. Bu hususların bilinmesi bireylerin kendilerini gerçekleştirebilmeleri açısından önem taşır.

Ancak mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik araştırmaların ülkemizde yapılmamış olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla ülkemizdeki mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özelliklerinin bilinmemesi bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özelliklerinin belirlenmesi ve bunun çeşitli değişkenler açısından farklılıklarının saptanması araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özelliklerinin belirlenmesi eğitimde ve kişilik oluşumunda müzik eğitiminin etkisi ve önemi hakkında bilgi vermesi açısından gereklidir. Ayrıca öğrencilerin kişilik özelliklerinin incelenmesinin eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik girişim ve önerilere önayak olacağı düşünülmektedir.

Amaç

Araştırmanın amacı mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özelliklerini belirlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özellikleri nasıldır?
2. Mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özellikleri cinsiyetleri açısından farklılık gösteriyor mu?

* Bu makale "Müzisyenlerin Kişilik Özellikleri, Konser Kaygılan ve Aralarındaki İlişkinin incelenmesi" adlı doktora tezinin bir kısmına dayanmaktadır.

** Marmara Üniversitesi. Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Öğretim Görevlisi

3. Mesleki müzik eğitimi ğrencilerinin kişilik özellikleri devam ettikleri okullar açısından farklılık gösteriyor mu?

Yöntem

Araştırmada betimsel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Mesleki müzik eğitimi ğrencilerinin kişilik özellikleri cinsiyet ve okul değişkeni açısından farklılıkları ortaya koyularak açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye'de bulunan üniversitelerin müzik ile ilgili bölümlerinde lisans öğrenimi gören öğrenciler; örneklemini ise İstanbul ili içinde bulunan üniversitelerin müzik ile ilgili bölümlerinde lisans öğrenimi gören öğrenciler oluşturmuştur.

Örnekleme grubu oluşturulurken seçilecek olan mesleki müzik eğitimi ğrencilerinin birbirinden farklı amaçlar taşıyan müzik okullarındaki öğrenciler olmalarına dikkat edilerek; sanatçılık ve öğretmenlik eğitimi veren müzik okullarından seçilmesi düşünülmüştür. Bu amaçla, öğretmenlik eğitimi veren okul olarak Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü; sanatçılık eğitimi veren okul olarak ise, Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı ve İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı rnekleme grubuna alınmıştır. Bu okullardaki öğrencilerin seçimi ise, küme örnekleme yöntemiyle yapılmıştır.

Araştırmanın rnekleme grubu 93' erkek, 142'si kız olan 235 mesleki müzik eğitimi öğrencisinden oluşmuştur. Araştırma 1995 yılında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak 1993'de Canan Savran'ın Dilsel Eşdeğerlilik, Geçerlik, Güvenirlik ve Norm çalışmasını yaptığı ACL (Sıfat Listesi) kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Problem 1 ile İlgili Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci probleminde "Mesleki Müzik Eğitimi ğrencilerinin kişilik özellikleri nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Mesleki Müzik Eğitimi ğrencilerinin ACL'den aldıkları standart puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları Tablo l'de verilmiştir.

TABLO 1: Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin ACL'den Aldıkları Puanların Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları		
	MMEÖ (<n=235)	
Ö l ç e k l e r	X	ss
Başarma	46,206	10,801
Başatlık	47,72	13,744
Sebat	47,111	11,278
Düzen	46,468	9,862
Duyguları Anlama	50,903	10,343
Şefkat Gösterme	48,865	11,724
Yakınlık	50,75	13,567
Karşı Cinsle ilişki	49,553	15,19
Gösteriş	49,583	11,385
Bağımsızlık	51,71	9,660
Saldırganlık	49,506	10,302
Değişiklik	53,297	10,716
ilgi Görme	50,043	10,652
Kendini Suçlama	51,18	10,512
Uyarlık	49,184	10,195
Danışmaya Hazır Oluş	47,399	14,779
Oto Kontrol	51,308	11,216
Özgüven	50,456	12,552
Kişisel Uyum	48,069	11,744
İdeal Benlik	49,437	12,399
Yaratıcı Kişilik	51,997	11,108
Askeri Liderlik	47,733	11,081
Erkeksi Özellikler	48,279	11,434
Kadınısı özellikler	51,385	11,669
Tercih Edilen Sıfat.	48.194	11,084
Tercih Edilmeyen Sıfat.	51,076	11,34
Genellik	50,59	10,684

Aşağıda mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin temel kişilik özelliklerini belirleyen ACL alt ölçeklerine ait tanımlar verilmiştir.

Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin temel kişilik özelliklerini belirleyen en yüksek puanları aldıkları ACL alt ölçekleri, Değişiklik, Yaratıcı Kişilik, Bağımsızlık, Kadınsı özellikler, Oto-Kontrol, Kendini Suçlama; en düşük puanları aldıkları ölçekler ise, Başarma, Sebat ve Düzen'dir.

Bu ölçeklere ait tanımlamalarla belirlenen öğrencilerin kişilik özellikleri ise şunlardır: Hayal dünyaları çok geniştir. Sık sık hülyalara ve gerçek dışı düşüncelere dalarlar. Tutum ve davranışları değişkendir, önceden kestirilemez. Duyu organları çok gelişmiştir. Bu nedenle duygusal temaslardan hoşlanırlar. Zaman zaman isyankar ve uyumsuz olma eğilimi gösterirler. Ancak bunu her zaman dışarıya yansıtmazlar. İçlerinde topluma ve insanlara karşı isyankarlığı sürdürürler. Bunu aktif olarak ortaya koymasalar da pasif olarak ortaya koyarlar. Bu dönemlerde içe dönüklüğü daha çok yaşarlar. Ancak dolma noktasına geldikleri anda da ani patlamalar yaşayabilirler. Estetik izlenimlerden zevk alırlar. İlgi alanları geniştir. Davranışları genellikle doğaldır, içlerinden geldiği gibi davranmak isterler. Kendilerini daha az baskı altında tutan, dışavurumcu ama aynı zamanda da hedeflere ulaşmak için belirli bir yol tutmada daha az sebatlı kişilerdir. Kısa yoldan doyum sağlamak amacıyla anlık zevkler peşindedirler. Alışlagelmişin dışında fikirleri vardır, sıra dışı bir düşünce sür sal iptirler. Bu nedenle zaman zaman çevre tarafından garip olarak algılanabilirler. Entellektüel ve kavramsal konular ilgilerini çeker. Fikir tartışmaları yapmaktan hoşlanırlar. Yüksek idealleri vardır. Konuşmaları akıcıdır, fikirlerini açık bir biçimde ifade ederler. Yaratıcı yeteneklere sahip olmaları, yaratıcı kişilik özelliklerinin gelişmesine yardımcı olmuştur. Eleştirici ve şüphecidirler, insanlara karşı genelde güvensizdirler. İç dünyalarını kolay kolay insanlara açmazlar. Kendi bağımsızlıklarına önem verirler. Başkalarıyla birlikte olsalar da bağımsız hareket etmekten hoşlanırlar. Zaman zaman iç dünyalarına çekildikleri anda, bu bağımsızlıklarını daha iyi tatmin ederler. Başkalarının duygularına karşı ilgisizdirler. Bencil ve inatçıdırlar. Öğrencilerin Kadınsı Özellikler alt ölçeğinden aldıkları puanlar Türk normunun üstündedir. Bu bir cinsel tercih değil, öğrencilerin duygusal durumlarının zenginliğinin ve iç dünyanın karmaşıklığının ifadesidir. Bunlar aynı zamanda değişkenliğin de belirleyicileridir. Ancak bütün bu özelliklere karşılık, öğrencilerin Kendini Suçlama alt ölçeği puanları yüksektir. Buna göre öğrencilerin içe dönük bir yapıları vardır. İhtiyaçlarını tümüyle karşılamaktan uzaktırlar. Kaygıları ve iç gerilimleri vardır. Kendilerini bir işe vermede ürkektirler. Bu yapıya daha yukarıda gösterilen özelliklerle birlikte bakıldığında, öğrencilerin kişilik yapısında bir çelişkinin var olduğu görülmektedir. Öğrenciler içlerinde bu çelişkiyi yaşamaktadırlar. Fakat bu çelişkiler, yaratıcılığın artmasıyla sonuçlanmaktadır.

Problem 2 ile İlgili Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci probleminde "Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin kişilik özellikleri cinsiyetleri açısından farklılık gösteriyor mu?" sorusuna cevap

aranmıştır. Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin ACL'den aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre analiz edilerek sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde, kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin ACL alt ölçeklerinden aldıkları puanların aritmetik ortalamaları arasındaki farklara uygulanan "t" testi bulguları bazı alt ölçeklerde anlamlı farklılıklar ortaya koymaktadır. Gözlenen fark, kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin, Başarma, Başatlık, Karşı Cinsle İlişki, Değişiklik, Kendini Suçlama, Danışmaya Hazırlık, Oto Kontrol alt ölçekleri puanları arasında 0.01 seviyesinde; Gösteriş, ideal Benlik, Kadınsı Özellikler alt ölçekleri puanları arasında ise 0.05 seviyesinde istatistiksel açıdan anlamlıdır.

TABLO 2:

Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre ACL Alt Ölçekleri Puan Ortalamalarına Uygulanan "t" Testi

Ölçekler	Kızlar (n = 142)		Erkekler (n = 93)		t	Anlamlılık seviyesi
	x	ss	x	ss		
Başarma	48,273	9,191	43,049	12,271	3,723	P<0.01
Başatlık	50,287	10,723	43,800	16,687	3,628	P< 0.01
Sebat	47,312	10,503	46,804	12,419	0,336	-
Düzen	47,241	9,802	45,286	9,895	1,489	-
Duyguları Anlama	50,135	9,581	52,074	11,363	1,408	-
Şefkat Gösterme	49,210	10,631	48,338	13,262	0,556	-
Yakınlık	49,708	11,141	52,341	16,544	1,458	-
Karşı Cinsle İlişki	53,167	10,596	44,034	19,075	4,706	P< 0.01
Gösteriş	50,906	9,588	47,561	13,489	2,220	P< 0.05
Bağımsızlık	52,079	9,902	51,146	9,303	0,723	-
Saldırganlık	49,908	10,017	48,891	10,747	0,739	-
Değişiklik	51,611	10,251	55,870	10,950	3,030	P< 0.01
ilgi Görme	49,527	11,149	50,829	9,849	0,915	-
Kendini Suçlama	49,704	9,961	53,432	10,976	2,694	P< 0.01
Uyarlık	48,837	10,668	49,711	9,457	0,641	-
Danışmaya Hazır Oluş	50,724	10,626	42,322	18,421	4,428	P< 0.01
Oto Kontrol	49,665	10,756	53,816	11,494	2,814	P< 0.01
Özgüven	49,418	10,195	52,040	15,401	1,570	
Kişisel Uyum	48,172	10,100	47,912	13,943	0,165	-
ideal Benlik	50,803	9,470	47,351	15,694	2,101	P< 0.05
Yaratıcı Kişilik	51,922	11,811	52,112	10,000	0,127	-
Askeri Liderlik	47,980	8,168	47,355	14,484	0,422	-
Erkeksi özellikler	48,477	9,885	47,976	13,513	0,327	-
Kadınsı Özellikler	49,919	10,939	53,622	12,431	2,402	P< 0.05
Tercih Edilen Sıfat.	48,698	9,674	47,423	12,962	0,861	-
Tercih Edilmeyen Sıfat.	50,390	11,643	52,121	10,838	1,145	-
Genellik	50,035	9,139	51,436	12,693	0,982	-

Tablodaki bulgular göstermektedir ki; kız müzik öğrencileri, erkek müzik öğrencilerine göre ACL'nin Başarma, Başatlık, Karşı Cinsle İlişki, Gösteriş, Danışmaya Hazır Oluş alt ölçeklerinden anlamlı derecede daha yüksek; buna karşılık, Değişiklik, Kendini Suçlama, Oto Kontrol, Kadınsı özellikler alt ölçeklerinden ise daha düşük puanlar almışlardır.

Buna göre, kız ve erkek müzik öğrencilerinin kişilik özellikleri arasındaki farklılıkları şu şekilde tanımlanabilir: Kız öğrenciler daha dışa dönük, aktif, yaşamdan zevk alan, bireylerarası ilişkilerde söz sahibi olmak isteyen bir yapı sergilerler. Karşı cinsle ilişki kurmaktan zevk alırlar. Girdikleri gruplarda fark edilmek isterler. Bu amaçla kendilerini gösterecek davranışlarda bulunurlar. Jest ve mimikleri zengindir. Beğenilmek takdir edilmek hoşlarına gider. Erkek öğrencilerden daha hırslıdırlar. Yüksek idealleri vardır. Daha ataktırlar. kendilerini beğenirler. Bunu dışarıya yansıtmaktan kaçınmazlar. Buna karşılık erkek öğrenciler daha içe dönük, duygusal, sessiz, daha derin düşüncelidirler. Kendi duygularını analiz etmekten hoşlanırlar. Belli bir düzene uymaksızın, içlerinden geldiği gibi yaşamayı tercih ederler. Ancak bunu dışarıya yansıtmazlar. Böylece iç çatışmaları artar. Dış olaylara, sorunlara karşı sorunlara karşı daha az dayanıklıdırlar. Sorunlarla uğraşma, çözüme yerine çekilmeyi tercih ederler. Bu durumlarıyla kendilerini kabul etmişler ve böyle yaşamayı öğrenmişlerdir. Ancak kız öğrenciler insanlar arası ilişkilerde daha fazla problem yaşarlar. Kendilerini beğenmiş, atak yapılan insanları rahatsız eder. Bu problemlerin daha aza inebilmesi için ise psikolojik danışmaya ihtiyaç duymaktadırlar. Erkeklerdeki değişiklik ihtiyacı ile birlikte yaratıcı kişilik özelliklerinin kızlardan daha yüksek olması, soyut zekalarının daha fazla gelişmiş olduğunun bir göstergesidir. İlgi alanları daha geniştir. Yaratıcı güçlerini daha fazla açığa çıkarmaya eğilimlidirler. Sosyal yaşantılarının kızlar kadar gelişmiş olmaması, ancak buna karşılık iç dünyalarının zenginliği ve duygusallıktan yaratıcı yeteneklerini olumlu yönde etkilemektedir.

Problem 3 ile İlgili Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü probleminde "Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin kişilik özellikleri devam ettikleri okullar açısından farklılık gösteriyor mu?" sorusuna cevap aranmıştır. Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin ACL'nin 27 alt ölçeğinden aldıkları puanların devam ettikleri okullara göre farklılık gösterip göstermediğinin sınanması amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Ancak sadece Otokontrol ve Gösteriş alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık çıkmış diğer alt ölçeklerde bir farklılık bulunamamıştır.

Mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin ACL'nin Gösteriş alt ölçeğinden aldıkları puanları devam ettikleri okullara göre analiz edilerek sonuçları Tablo 3'de verilmiştir.

TABLO 3:

Okullara Göre ACL'nin Gösteriş Alt Ölçeğinden Alınan Puanlara İlişkin Veriler ve Bu Puanlara Uygulanan Varyans Analizi

Okullar	n	Toplam Puan	x	Var
Marmara Ün.	133	6382,425	47,988	153,064
M. Sinan Ün.	56	2953,701	52,744	98,481
İstanbul Ün.	46	2315,91	50,345	84,132

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık Seviyesi
Gruplararası	924,839	2	462,419	3,648	p< 0.05
Gruplarıçi	29406,994	232	126,754		
Toplam	30331,833	234			

Öğrencilerin ACL'nin Gösteriş alt ölçeğinden aldıkları puanların devam ettikleri okullara göre farklılık gösterip göstermediğinin sınanması amacıyla uygulanan varyans analizi sonucunda F değeri 3,648 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değer 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Tablodaki bulgular göstermektedir ki; Gösteriş boyutu ile ilgili özellikler devam edilen okullara göre farklılaşmaktadır.

Yapılan varyans analizi sonucunda öğrencilerin gösteriş boyutu özellikleri ile devam edilen okul arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bundan dolayı hangi grup ortalamalarının F değerini anlamlı kıldığının tespit edilmesi amacıyla gruplar arasında "t" testi uygulanmıştır.

Öğrencilerin ACL'nin Gösteriş alt ölçeğinden aldığı toplam puanlar devam ettikleri okullara göre analiz edilerek analiz sonucu Tablo 4'de verilmiştir.

TABLO 4:

Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin Devam Ettikleri Okullara Göre ACL Gösteriş Alt ölçeğinden Alınan Puan Ortalamalarına Uygulanan "t" Testi

Okullar	Marmara Ü.	M. Sinan Ü.	İstanbul Ü.
Marmara Ü.	x = 47,988	p< 0.05	t = 1,183
M. Sinan Ü.		x = 52.744	t = 1,256
İstanbul Ü.			x = 50,345

Tablo 4'de görüldüğü gibi öğrencilerin devam ettikleri okul dikkate alındığında, Marmara ile Mimar Sinan Üniversitesi arasında ACL'nin gösteriş boyutu özellikleri açısından 0.05 seviyesinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Ancak Marmara ile İstanbul Üniversitesi arasında ve Mimar Sinan ile İstanbul Üniversitesi arasında gösteriş boyutu özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablodaki bulgular göstermektedir ki; Mimar Sinan Üniversitesi öğrencileri, diğer okullardaki öğrencilerden daha konuşkan, atak, özgüvenli ve dikkat çekici kişilerdir. Taklit ve mizahla ilgili toplumsal tekniklerde becerilidirler. Bireysel tempoları hızlıdır. İlgi çekici ve etkileyicidirler. Sınırları zorlar ve aşmaya çalışırlar. Kendi zevklerine ve rahatlarına düşkündürler. Duygularını abartılı hareketlerle belirtirler. Dikkatleri üzerlerine çekmekten hoşlanırlar. Kişiliklerinin daha çok id bölümü gelişmiştir. Buna karşılık Marmara Üniversitesi öğrencilerinin daha içedönük, sessiz ve sakin bir yapısı vardır, ön planda olacakları ilişkilerden daima uzak kalmayı isterler, Mimar Sinan öğrencileri kadar dikkatleri üzerlerine çekmekten hoşlanmazlar.

Mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin ACL'nin Otokontrol alt ölçeğinden aldıkları puanlar devam ettikleri okullara göre analiz edilerek sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

TABLO 5:

Okullara Göre ACL'nin Otokontrol Alt Ölçeğinden Alınan Puanlara İlişkin Veriler ve Bu Puanlara Uygulanan Varyans Analizi

Okullar	n	Toplam Puan	X	Var
Marmara Ü.	133	7029,115	52,850	112,415
M. Sinan Ü.	56	2715,508	48,491	160,842
İstanbul Ü.	46	2312,850	50,279	109,850

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık Seviyesi
Gruplararası	809,438	2	404,719	3,279	P< 0.05
Gruplarıçi	28628,490	232	123,398		
Toplam	29437,93	234			

Öğrencilerin ACL'nin Otokontrol alt ölçeğinden aldıkları puanların devam ettikleri okullara göre farklılık gösterip göstermediğinin sınanması amacıyla uygulanan varyans analizi sonucunda F değeri 3,279 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değer 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Tablodaki bulgular göstermektedir ki; Otokontrol boyutu ile ilgili özellikler devam edilen okullara göre farklılaşmaktadır.

Yapılan varyans analizi sonucunda öğrencilerin Otokontrol boyutu özellikleri ile devam edilen okul arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bundan dolayı hangi grup ortalamalarının F değerini anlamlı kıldığının tespit edilmesi amacıyla gruplar arasında "t" testi uygulanmıştır.

Öğrencilerin ACL'nin Otokontrol alt ölçeğinden aldığı toplam puanlar devam ettikleri okullara göre analiz edilerek analiz sonucu Tablo 6'da verilmiştir.

TABLO 6:

Mesleki Müzik Eğitimi öğrencilerinin Devam Ettikleri Okullara Göre ACL Otokontrol Alt ölçeğinden Alınan Puan Ortalamalarına Uygulanan "t" Testi

Okullar	Marmara Ü.	M. Sinan Ü.	İstanbul Ü.
Marmara Ü.	x = 52,850	p < 0.05	t = 1,421
M. Sinan Ü.		x = 48,491	t = 0,765
İstanbul Ü.			x = 50,279

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğrencilerin devam ettikleri okul dikkate alındığında Marmara ile Mimar Sinan Üniversiteleri arasında ACL'nin Otokontrol boyutu özellikleri açısından 0.05 seviyesinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Marmara ile İstanbul Üniversiteleri arasında, Mimar Sinan ile İstanbul Üniversiteleri arasında ise Otokontrol boyutu özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablodaki bulgular göstermektedir ki; Marmara Üniversitesi öğrencilerinin toplumsal sistemlere uyma özelliği Mimar Sinan Üniversitesi öğrencilerinden daha yüksektir. Marmara Üniversitesi öğrencileri ihtiyaçlarını aşın kontrol altında tutma eğilimindedirler. İhtiyaçlarını karşılamaktansa, ertelemeyi tercih ederler. Çoğu zaman muhafazakâr değerleri tercih ederler. İnsanlarla aralarına mesafe koyarlar, kişisel yakınlaşmalardan kaçınırlar. Hayal kırıklığı ve güçlükler karşısında yılar ve geri çekilirler. Duygusal bakımdan durgun ve renksiz yaşantıları vardır. Kurallara uyma özelliği diğer öğrencilerden daha fazladır. Kişiliğin toplumsal yanı ağır bastığı için, yine kişiliğin bağımsız gelişimi ve içtenlik feda edilmiştir. Mimar Sinan Üniversitesi öğrencilerinin dürtüleri kontrol altına alınmaz ve diğer insanlarla ilişkileri hiçe sayılmış

kurallar ve şanssızlıklar ve kendi narsist görüşlerinden vazgeçmeyi reddeden insanlarla yapılan tartışmalar ve zıtlasmalarla doludur. Ancak sonuç Marmara Üniversitesi öğrencilerinin öğretmen adayları olmaları açısından olumludur. Çünkü bireysel yapısı, toplumsal yapısından daha fazla gelişmiş bir kişilik sağlıklı bir öğretmen statüsü elde edemez.

Sonuç

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre mesleki müzik eğitimi öğrencileri, hayalci, değişken, içedönük, isyankar, uyumsuz, estetik izlenimlerden zevk alan, içlerinden geldiği gibi davranan, kendilerini daha az baskı altında tutan, yüksek ideallere sahip, yaratıcı yetenekleri olan, eleştirici, bağımsız, duygusal, kaygılı, ürkek ve çelişkili bir kişilik yapısına sahiptirler.

Elde edilen bu sonuçlar müzisyenlere yönelik araştırmalarla benzerlikler göstermiştir. Müzisyenlerin kişilikleri incelendiğinde, en temel özellikler olarak iç duygular ve duyarlılıkta kuvvetlilik, içe dönüklük, yaratıcı bir iç dünya ve hayal gücü bulunmuştur (Kemp, 1981,1982; Dews ve Williams,1989; Gibbons,1990; Marchant-Haycox ve Wilson, 1992).

Yüksek başarı güdüsü, empati ve yaratıcı kişilik, kişisel modernlik ölçütleri olarak ele alınmaktadırlar. Mc Clelland, Lerner ve Hagen, ileri sürdükleri bu özelliklere sahip kişilerin modern ve değişmeye eğilimli kimseler olduklarını belirtirler (Tezcan, 1987: 101). Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre ise mesleki müzik eğitimi öğrencileri yaratıcı kişilikte yüksek puanlar alırlarken başarıma ihtiyaçlarının düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

Hietolahti-Ansten ve Kalliopuska (1991)* da, piyano ve keman çalan gençlerin em- patik becerilerini ve kendilerine yönelik saygı düzeylerini, müzikle uğraşmayan gençlerin- kine oranla daha yüksek olduğunu bulurken; araştırmadan elde ettiğimiz sonuçlar mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin duyguları anlama ölçeği puanlarının bu paralellikte olmadığını göstermektedir.

Mesleki müzik eğitimi öğrencilerinin kişilik özellikleri devam ettikleri okullar açısından farklılık göstermiştir. Bu farklılık Marmara ile Mimar Sinan Üniversitesi öğrencileri arasında ve ACL'nin Gösteriş ve Otokontrol alt ölçeklerindedir. Mimar Sinan Üniversitesi öğrencilerinin Gösteriş alt ölçeği puanları, Marmara Üniversitesi öğrencilerinin puanlarından daha yüksek; Mimar Sinan Üniversitesi öğrencilerinin Otokontrol alt ölçeği puanları ise, Marmara Üniversitesi öğrencilerinin puanlarından daha düşüktür. Diğer okullar çırasında ya da ölçeklerde farklılık yoktur.

Buna göre Mimar Sinan Üniversitesi öğrencileri, Marmara Üniversitesi öğrencilerine göre, daha dışadönük, özgüvenli, dikkat çekici, abartılı, zevklerine ve rahatlarına düşkün ve ihtiyaçlarını daha az kontrol altında tutarlar. Bu sonuca göre öğretmenlik eğitimi alan Marmara Üniversitesi öğrencilerinin, sanatçılık

* M. Hietolahti-Ansten ve M. Kalliopuska, Self-Esteem And Emphoty Among Children Actively Involved In Music, Perceptual And Motor Skills, 72, 1364-1366, 1991 (Dökmen, 1994, s. 131den alıntı).

eğitimi alan öğrencilere göre daha içedönük olduğu görülmektedir. Oysa ki, Kemp (1982) ğretmenliğe adımı atacak öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmalarda, onların daha dışadönük ve gerçekçi olduklarını bulmuş ve bu bulgulara dayanarak müzik ğretmenlerinin iednklkten ve duygusallıktan uzak özellikler taşıyarak, hareketli sınıf ortamına dayanacak özelliklere sahip olduklarını söylemiştir.

neriler

1. Araştırma bulgularına bakıldığında, müzik ğrencilerinde düşük olduğu görülen ve ağdaş kişilik yapısında bulunması gereken başarma ihtiyacının eğitimle hissettirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

Müzik ğrencilerinde yetersiz olduğu görülen ve modern kişilik yapısının önemli bir başka lt olan kişinin kendisini ve başkalarını anlama çabası geliştirilmelidir. Eğitim ve ğretim programları bu ihtiyaçlara göre düzenlenmeli ve mevcut ğretim kadroları bilgilendirilmelidir.

2. Araştırmadan elde edilen bulgular, müzik ğretmeni adaylarının sanatçılık eğitimi alan müzik öğrencilerine göre daha ie dönük ve güvensiz bir yapıları olduğunu göstermektedir. İlgili araştırmalar incelendiğinde ise müzik ğretmenlerinin hareketli sınıf ortamlarıyla başa çıkma zorunluluktan yüzünden daha dışadönük olmaları gereği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle müzik ğretmeni adayları daha dışadönük olarak yetiştirilmeli veya seçilmelidir.

3. Mesleki müzik eğitimi ğrencilerinin eğitim ve ğretim ihtiyaçlarını belirleyebilmek ve onları mesleğin çeşitli alanlarına yönlendirebilmek amacıyla gerek müziğe ve gerekse günlük hayata özgü davranış özelliklerini çeşitli boyutlar açısından ölçmeye yönelik araştırmalar yapılmalıdır.

Mesleki müzik eğitimi ğrencilerinin karşılaştırma gruplarıyla olan kişilik özellikleri farklılıklarının, cinsiyetleri arasındaki farklılıklarının ve çalgı grupları arasındaki farklılıklarının incelenmesi yapılacak yeni araştırmaların problem alanlarını oluşturabilir.

Ayrıca müzik ğretmeni adaylarının kişilik özellikleri ile akademik başarı arasındaki ilişkilerin sınanması da bir başka önemli araştırma problemi olarak ele alınabilir. Bu problemden hareketle değişik alanlardaki kişilik ve akademik başarı ilişkileri de sınanarak elde edilen sonuçlardan hareketle müzik eğitimi bölümüne ğrenci seçiminde lt olabilir.

KAYNAKLAR

- Dews, C.L.Barney; Martha S.Williams, "Student Musicians' Personality Styles, Stresses, And Coping Patterns", **Psychology Of Music**, 17:1, 37-47, 1989.
- Dökmen, Üstün, **Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati**, Sistem Yayıncılık A.Ş., İstanbul, 1994.
- Gibbons, Carolyn Ford, "The Personality Of The Performing Musician As Measured By The Myers-Briggs Type Indicator And The Reported Presence Of Musical Performance Anxiety", **Dissertation Abstracts International**, 51:11, 3635, 1991.
- Kemp, Anthony, "Personality Traits Of Successful Music Teachers", **Psychology Of Music**, Special Issue, 72-75, 1982.
- Kemp, Anthony, "The Personality Structure Of The Musician, II. Identifying A Profile Of Traits For The Composer", **Psychology Of Music**, 9:2, 69-75, 1981.
- Marchant-Haycox, Susan E.; Glenn D. Wilson, "Personality And Stress In Performing Artists", **Personality & Individual Differences**, 13:10, 1061-1068, 1992.
- Tezcan, Mahmut, **Kültür ve Kişilik**, Olgaç Matbaası, Ankara, 1987.